

De Heraut

voor de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nàdrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Zondag 13 Augustus 1916. N°. 2012.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonneementen en Advertentieën aan de ADMINISTRATIE. Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f —.10. Abonneementen worden aangenomen door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. Advertentieën: van 1 tot 8 regels f 1.20, voor elken regel meer f —.20. Aanvragen en vermelding van liefdegaven f —.12 per regel.

„De armen uitverkoren”.

Hoort, mijne geliefde broeders, heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld, om rijk te zijn in het geloof, en erfgenen des koninkrijks, hetwelk Hij belooft dengenen die Hem lief hebben?

Jacobus 2 : 5.

Aan wat arm is in deze wereld ontdekt ons Gods Woord een zoo wonderbaar bemoeiigenden kant.

Het doet dit door het tijdelijke, dat zoo kort van duur is, in zijn tegenstelling met het eeuwige te stellen.

Het aardse leven van den arme schrijdt niet dan zelden over de tachtig jaren, en in tegenstelling met dit nietige cijfer, is de eeuwige duur van zijn leven hiernamaals in geen miljoenen van jaren uit te drukken. Hier op aarde nu zal en ieder volgaarne eerst een tiental jaren in druk en benauwing doorworstelen, zoo hij zich daardoor later een vijftigtal jaren van voorspoed en geluk verzekeren kan. En met het oog hierop nu wijst de H. Schrift, en met name de Apostel Jacobus, er op, hoe nauwelijks men te tellen hier een zeventig jaren, in armoede doorleefd, zijn, indien daartegenover mag staan een eeuwige tijd in gelukzalige weelde.

Zelfs gaat de Apostel zóóver, dat hij dit met de uitverkiesing in verband zet, en aan de Kerk van Christus op aarde toeroept: „Hoort, mijne geliefde broeders, heeft niet God de armen dezer wereld uitverkoren, om rijk te zijn in 't geloof, en erfgenaam te zijn van het eeuwige Koninkrijk?”

Ge gevoelt wat heel anderen blik dit korte zeggen op 't leven om ons heen geeft. Naar men het gemeenlijk opvat, zijn in dit leven de meer goeiden gelukkig te noemen, omdat ze voor voedsel en kleeding geen zorgen hebben, en in overvloed hun dagen doorbrengen, en is omgekeerd de jammer en ellende onder de armen te zoeken, die zoo vaak verlegen staan uit bezorgdheid voor de dagelijkse bete van vrouw en kroost.

En het is nu deze geheele blik op 't leven, dien de apostel om durft zetten in zijn tegendeel.

Neen, zegt de apostel: Niet de rijken, maar juist de armen zijn vaak gelukkig te prijzen, want 't is meest onder de armen dat God zijn uitverkorenen roept, en het zijn juist zoo vaak de onbezorgde lieden, die straks wegzinken in het eeuwige verderf.

De uitkomst heeft telkens weer op deze aangrijpende betuiging het zegel gedrukt. Natuurlijk niet, als ging deze regel in volstrekten zin door. Er zijn er ook onder de rijken geweest, die nu 't Halleluja voor den Troon zingen, en er waren evenzoo steeds onbekeerde armen, die na een leven van jammer op aarde aan den ewigen jammer ten deel vielen.

Armoede is geen middel om zalig te worden, gelijk de monnik 't zich vaak indacht, en rijkdom behoeft geen verzoeking van zondige weelde na zich te slepen. Ook onder de rijkdaars, die zich in hun miljoenen konden baden, zijn kinderen Gods geweest.

Jacobus wijst dan ook alleen op wat zich zoo telkens, en zoo duidelijk kenteekent. De arme Lazarus in Abrahams schoot, en de rijke man in de plaats der pijniging.

En dit nu komt gedurig weer zoo uit. Paulus schreef het naar het rijke Corinthen, hoe die tot Jezus zich bekeerden lieten, niet vele edelen en niet vele rijken waren. Steeds heel 't leven der Kerk door is weelde en rijkdom een verleiding tot afval en zonde gebleken. En in wat periode van Christus Kerk ge ook indringt, steeds komt ge opnieuw tot de slotsom, dat wie vele goederen bezit, zoo dikwijls van verre blijft staan, terwijl juist de arme en behoeftige zijn hart zoo vaak voor Jezus ontsluit.

Op zich zelf zou dan ook in Jacobus opmerking niets bijzonders liggen. Alle eeuwen door waren de echte, dege vromen meestal niet dan bij uitzondering onder de grooten der aarde te vinden, en vond men ze meest onder de kleinen naar de wereld.

Het aangrijpende van Jacobus' betuiging is maar, dat hij dit bekende feit zoo rechtstreeks met de uitverkiesing in verband brengt, en niet aarzelt Christus Kerk te verzekeren, dat God met opzet en voorbedachtelijk zijn kinderen, en alzoo de erfgenen van Christus Koninkrijk, bij voorkeur en in den regel niet onder de rijken en grooten en machtigen der aarde, maar veel meer onder de armen en de kleinen naar de wereld heeft uitverkoren.

Zoo nu bezien, heerscht ook hier geen

toeval, maar spreekt ook in het arm zijn van zoovele kinderen Gods een genadige beschikking, iets waarover volstrekt niet enkel te klagen valt, maar waarin veel meer te roemen is.

Armoede zóó verstaan, kan iets zijn, waarvoor men zijn God in de eeuwigheid zal danken.

Blijve intusschen alle misbruik van dit woord ook van uwe lippen geweerd!

In niets mag het u ooit verleiden, om den arme aan zijn hulpbehoefde lot over te laten. Geen apostel dringt er juist zoo sterk als Jacobus op aan, dat wie heeft, den broeder die niet heeft, bij zal staan. Wee hem, die de broederlijke verzaken durft, en die ook in de maatschappelijke en staatkundige worsteling niet met klem en nadruk voor de minderbedeelden opkomt.

Maar al gaat van deze heilige verplichting nimmer iets af, 't blijft dan toch zóó als Jezus het gezegd heeft: Zalig zijn de armen, want hunner is het Koninkrijk der Hemelen!

Geld en voorspoed stellen aan zoo ernstige verleiding bloot. Geestelijk heeft 't goud er zoo weinig gered, en veel meer zóó velen tot in den wortel verdorven.

Het is daarom niet zoo, dat God uit de armen die Hij voorzag dat komen zouden, bij voorkeur, als bij wijze van vergoeding voor het aardse leed, zijn uitverkorenen genomen heeft.

De uitverkiesing gaat voorop, en is er eerst, en de lotsbeschikking wordt door God aan zijn uitverkorenen toebedeeld juist zóóals deze 't best tot het doel der uitverkiesing leiden zal.

God wist, hoe gevaarlijk voor de bereiking van het doel der uitverkiesing weelde en voorspoed worden kon, en hoe omgekeerd juist behoeftige soberheid de bereiking van dit hoogste doel bevordert kan.

Er sprak zoo teedere genade in, dat God aan zijn uitverkorenen een scher levenslot toebedeeld heeft als middel om hen van Mammon verre te houden, en zich aan hun Heiland te doen vastklemmen.

Er bestond van meet af zoo gedurig samenhang tusschen het doel der Uitverkiesing en het hier op aarde aan Gods kinderen toeschoren lot.

En vandaar deze twee: Er is alleszins oorzaak voor den arme om in zijn behoeftigheid niet te jammeren, maar op zijn God te vertrouwen, en niet minder voor den rijke om in 't weelde mild, gul in de gift, en voor Mammon bang te zijn. Mammon is de verleider, die den rijke van zijn God kan aftrekken.

Dr. A. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen van den heer T. Kuiper te Hilversum de somma van f 8, zijnde van N. N. f 5, van T. K. f 2 en van G. V. f 1.

Dringend verzoeken wij Kootwijks scholen te willen denken.

Dr. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter.

Officieele Berichten.

Kort verslag van de Partic. Synode van Overijssel, gehouden te Hardenberg, 14 Juni 1916.

De pastor loci, Dr. Schot, opent de vergadering met gebed, laat zingen Ps. 121 : 1 en leest dien Psalm voor.

De credentie-brieven worden in orde bevonden. Tot moderamen worden gekoren Dr. Schot (praeses), Dr. Schepers (assessor) en Dr. Gispens (scriba).

Uit de Notulen zijn geen zaken te behandelen. Rapporten worden uitgebracht: 1e. Door depp. v. d. hulpbeh. kerken. Het benoedigde kwam in en werd verstrekt. Er was nog 95 ct. over. 2e. Door die van art. 13 K. O. Een gedrukt verslag was ter tafel. De toestand der kas is van dien aard, dat er ditmaal geen bijdrage uit de Gen. Kas behoeft gevraagd te worden. De begroting voor het volgende jaar wordt aangenomen. 3e. Door die van de examina. De depp. hebben een peremptoir examen bijgewoond.

4e. Omtrent den Zondagsdag. Deze is met veel animo te Rouveen gehouden (zie verslag in de bladen); doch van buiten de gemeente waren er weinigen. 5e. Omtrent de opleiding t. d. D. d. W. De stand van de kas is zoo, dat depp. een oproeping kunnen doen voor een nieuwen alumnus. Dit zal geschieden. 6e. Door den prov. quaestor. 't Volgende jaar zal weer 't gewone quorum moeten geind worden, tot bestrijding van de Gen. Syn.-kosten. 7e. Door den curator van de Th. School. De toestand is gunstig; ook die van de finantien. 8e. Het gedrukte rapport inzake de zending op Soemba wordt, na korte bespreking, goedgekeurd. Ook wordt aangenomen het voorstel der Soemba-deputaten, om aan den penning, een deskundige hulp voor de administratie toe te voegen, terwijl de Syn. ook behoefte gevoelt hare waardering uit

te spreken voor den langdurigen en veelomvattenden arbeid van den tegenwoordigen quaestor.

De aangevraagde ondersteuning wordt ook voor dit jaar toegezegd aan drie hulpbehoevende kerken, wier financiële toestand onderzocht zal worden.

Aan het verzoek van een rustend predikant zal ook dit jaar weer voldaan worden.

Het schrijven van depp. tot oefening v. h. verband t. d. Geref. Kerken in Ned. en de Th. fac. der V. U. wordt voor kennisgeving aangenomen. Er is dien broederen niets te melden.

Een voorstel om de Prov. Zondagsdagen te vervangen door classale, wordt in handen gesteld van de depp. ad hoc ter fine van advies aan de volgende part. Syn.

Omtrent een bezwaarschrift van eenige leden van Luten tegen de beslissing van de cl. Ommen wordt met algemeene stemmen dit besluit genomen: De part. Syn. (gehoord de verschillende toelichtingen over deze zaak) oordeelt, dat, tenzij te eeniger tijd door een algemeene herziening van de grensregeling verandering wordt aangebracht, de leden der verschillende kerken zich aan de bestaande regeling behooren te houden, en kan derhalve op het verzoek van genoemde leden niet ingaan.

Aangaande een schriftelijke vraag van een broeder uit een der kerken in de prov., inzake het oefenaarschap en den weg van art. 8 K.O., acht de Syn. het niet van hare roeping een antwoord daarop te geven.

De rekening en verantwoording van verschillende depp. zijn nagezien en over hun werk wordt een gunstig rapport uitgebracht.

De prov. depp. worden gecontinueerd. Het verzoek van Dr. Wielenga naar Rotterdam geeft eenige verandering. In zijn plaats worden gekoren: voor de examina Dr. Hanja, voor den prov. zondagsdag Dr. Elzenga, voor de zending op Soemba Dr. Alkema (Deventer), sec. Dr. Jonghlood.

Tot depp. voor de vaststelling van de notulen dezer verg. worden, nevens het moderamen, aangewezen Dr. Elzenga en oud. De Vries (Kampen).

De volgende part. Syn. zal D. V. gehouden worden te Zwolle, zoo mogelijk den 2den Woensdag in Juni.

De korte notulen worden voorgelezen en goedgekeurd.

Sluiting der vergadering na het zingen van Ps. 103 : 1 en gebed van den assessor.

Namen de part. Syn.

G. ELZENGA.

Kort verslag van de Partic. Synode van Zuid-Holland (N. ged.) gehouden te 's-Gravenhage 26 Juni 1916.

De Synode wordt na het zingen van Ps. 119 : 3, het leen van Openb. 2 : 1-7 en een treffende toespraak geopend door Dr. J. v. d. Linden, namens de roepende kerk.

De credentie-brieven worden nagezien en in orde bevonden.

Moderamen: Dr. J. v. d. Linden, praes.; Dr. J. J. Impeta, assessor; Dr. K. Dijk, le. scriba; Dr. G. Dalhuijsen, 2e scriba.

Een schrijven van den Wereldbond der Kerken wordt voor kennisgeving aangenomen.

Een verzoek van Dr. P. v. A. wordt toegestaan en aan deputaten voor art. 13 opgedragen voor deze zaak op de volgende Synode een voorstel ter tafel te brengen.

Een schrijven van dep. voor de oefening van het verband der Geref. Kerken en de Theol. fac. der V. U. wordt voor kennisgeving aangenomen. Het rapport van dep. ad artt. 11 en 13 en de begroting voor het volgende jaar worden aangenomen.

Aan deze dep. wordt opgedragen, een volgend jaar met een voorstel te komen in zake de bijdragen voor de generale kas voor art. 11.

Het Rapport van Dep. ad art. 19 wordt goedgekeurd. Den rapporteur Dr. Eerdmans, die wegens zijn vertrek zijn functie neerlegt, wordt dank gezegd voor zijn langdurigen arbeid. 't Rapport van het Bestuur van het Prov. Weeshuis wordt goedgekeurd; een door het Bestuur gevraagd machtiging verleend. De collecten voor 't Weeshuis worden met aandrang aan de kerken aanbevolen door de Synode.

Goedgekeurd wordt het Rapport van Dep. voor het nazien der boeken van het Weeshuis. Evenzoo worden behandeld en goedgekeurd de Rapporten van de Archiefbewarende Kerk; van Dep. ad art. 49; van den Quaestor en van den Curator der Theol. School. Aan Dr. De Moor, die als curator is afgetreden wegens vertrek, zal namens de Synode een schrijven worden gezonden.

Na ampele bespreking wordt besloten het voorstel van de Classis Woerden inzake zich onttrekkende leden niet aan te nemen.

Het rapport der commissie inzake een provinciale regeling van de verzorging van emeritipredikanten enz., in het Ressort der Partic. Synode v. Z.-Holl. (N. Ged.) wordt goedgekeurd; de concept-regeling tot Samenwerking van de Gereformeerde Kerken der Classen (Gouda, 's-Gravenhage, Leiden, Woerden), ressorterende onder de Partic. Synode van Z.-Holl. (N. Ged.) in de uitvoering en toepassing van art. XIII K.O., wordt met algemeene stemmen aangenomen, en aan Dep. voor art. 13 opgedragen te zorgen, dat deze regeling met 1 Jan. 1917 kan in werking treden.

Het schrijven der kerk van Leiden met bezwaar tegen deze regeling wegens vermoedelijke kosten van uitvoering vond bij de Synode geen instemming.

Benoeemingen: curator v. d. theol. school Dr. Ploos van Amstel; sec. Dr. Sap; deputaten ad artt. 11 en 13 K. O. D. Dalhuijsen, V. d. Heijden, Meijering, Van Minnen; secundi:

D. D. Voigt, Elzenga, V. d. Wal, Van Binsbergen; deputaten ad art. 19 K. O. D. D. Broekstra, Kuyvenhoven, Langen, Oosten; deputaten ad art. 49 K. O. D. D. Brouwer, Dalhuijsen, Impeta, V. d. Linden; secundi D. D. Gunst, Sap, Meijering, Troost; deputaten voor het nazien der boeken van het Weeshuis: J. Eigeman, W. J. Stans, G. A. Diepenhorst, A. v. Leeuwen; Quaestor: J. Eigeman Wzn., sec. A. Verdulijn Sr.; archivaris: Dr. K. Dijk, Schultstraet, 's-Gravenhage; deputaten voor de gener. kas ad art. 11 K. O.: Meijering, sec. Dalhuijsen.

De notulen zullen worden gedrukt en door het moderamen nagezien en vastgesteld.

Roepende classis voor de volgende Partic. Synode is de classis Gouda.

Na een hartelijk woord van dank aan de leden der Synode voor hunnen arbeid en aan allen, die tot het welzijn der Synode hebben medegewerkt, wordt de Synode door den praeses gesloten en gaat op zijn verzoek Dr. Impeta voor in dankzegging en gebed, nadat Z.E.W. hartelijke woorden van dank tot den praeses voor zijn goede leiding heeft gericht.

Op last van de Partic. Synode van Z.-Holland (N. Ged.),

DALHUIJSEN, 2e Scriba.

Buitenland.

Engeland. Meer leerling.

Aan eenige honderden Anglicaansche aalmoezeniers bij het leger en op de vloot is onlangs de vraag voorgelegd, wat zij te zeggen hebben omtrent de zwakheid van de kerk die zij dienen, en wat zij denken omtrent de oorzaken daarvan. In hunne antwoorden geven al de geestelijken te kennen, dat in de eerste plaats onkunde de moeilijkheid is waarmede zij hebben te worstelen. Als geneesmiddel geven zij aan: meer leerling. De Guardian, een Anglicaansch orgaan, zegt in verband hiermede, dat in een welbekende kerk van Londen de geestelijken, in plaats van des avonds te prediken, vragen zullen beantwoorden, die hun te voren door leden der gemeente zijn voorgelegd.

Opmerkelijk is het ook, dat een Amerikaansch predikant een pleidooi gehouden heeft voor Catechetisch onderwijs. Het is Dr. de Vries die betoogde, dat publieke catechisatie voor de kerken noodzakelijk zijn. Vooral in de groote steden moesten een of twee predikanten minder gewichtige dingen laten varen, om zich toe te leggen op het geven van onderwijs in de kerk op elken Zondagsmiddag. Wellicht komt men er in de nieuwe wereld ook toe om de catechisatie, gelijk wij die kennen, weder in te voeren. In vele kerken, natuurlijk niet in de Chr. Gereformeerde en andere kerken die de banier der Geref. belijdenis onthoo houden, is de catechisatie afgeschaft en vervangen door de Zondagschool. Het verblijdt ons dat er stemmen opgaan, die pleiten voor het bewaarden van paden welke de Gereformeerde vaders betraden, waarvan men te kwader uur is afgeweken.

N.-Amerika. De Algemeene Conferentie der Methodisten en der Presbyterianen.

Om de vier jaren vergadert de Algem. conferentie der Episcopale Methodistische kerk, en zoo kwam zij dit jaar in Mei te Saratogo, N.Y., samen. Afgewarigden van Meth. kerken in andere landen konden slechts ten deele aanwezig zijn, daar ten gevolge van den oorlog paspoorten werden geweigerd. Maar uit vele oorden der wereld was men toch saamgekomen om gewichtige zaken te behandelen. Zoo moesten er wel twaalf bisschoppen gekozen worden. In de bisschoppelijke hoedschap, welke aan de vergadering werd voorgelezen (welke voorlezing drie uren in beslag nam) werd de kerk opgewekt om getrouw te blijven aan haar beginsel, de zending met ijver te behartigen, terwijl met kracht getuigd werd tegen alle openbare zonden, vooral tegen het gebruik en den verkoop van alcoholische dranken. Van een protest tegen het leveren van ammunisie aan de Entente-mogendheden, waardoor Amerika wel verrijkt, maar de voorzetting van den ontzettenden gruwel van den oorlog wordt mogelijk gemaakt, vernamen wij niets.

Met zekere nieuwsgierigheid hebben we nagegaan, welke de houding der conferentie zijn zou tegenover het voorstel eener commissie, waarbij uit het „Book of Discipline” het artikel, dat aan leden der kerk het dansen, kaartspelen en het bezoeken van den schouwburg op poene van censuur verbiedt, zou geschrapt worden. De commissie, die dit voorstel ter tafel bracht, een groot deel der kerk vertegenwoordigende, beweerde, dat dit artikel niet algemeen nageleefd of in toepassing gebracht wordt en dat het daarom beter was, niet den schijn aan te nemen, dat het wet en regel in de kerk der Methodisten is, dat zij die zich aan de wereldsche vernaken overgeven, kerkelijk behandeld worden. Toen het echter tot een stemmen kwam, verklaarde zich de vergadering met groote meerderheid tegen het voorstel der commissie, hetgeen betekent, dat er geen verandering in het „Book of Discipline” komt. Wel waren er velen die erkenden, dat het toepassen van dien regel in deze dagen vele moeilijkheden oplevert, omdat de geest die thans heerscht, daarmede in strijd is. Doch men had geen vrijheid om in het „Discipline”-boek veranderingen te maken, daar het dan den schijn zou hebben, alsof de kerk de genoemde wereldsche vernaken voor belijders des Heeren gepast achtte. Ook werd de hoop uitgesproken, dat men nog eens tot het in-

zicht komen zou, dat wereldgezindheid en wereldgeestvormigheid het tegenovergestelde zijn van een Godzaligen wandel.

Ofschoon wij er niet voor zijn, dat in de kerkenorde bepalingen voortkomen voor allerlei bepaalde gevallen, zoo kunnen wij bij het onderhavige geval ons in de houding van de Synode der Methodisten verheugen. Liefst hadden wij daarbij een vermaan aan de kerken vernomen om datgene wat dat „Book of Discipline” bevat, zoo min mogelijk een doode letter te laten worden.

Ook de Presbyteriaansche kerk hield hare algemeene Synode in de verlopen maand Mei. Het feit dat de Classis van New-York georganiseerd van de Union Seminary tot dien dienst des Woords toeliet, die van de hoofdstukken van de leer der Presbyteriaansche kerk afwijken, heeft vele protesten uitgelokt, die in den vorm van „memorials” op de tafel der synode zijn gelegd. Er is een strooming in de Presb. Kerk, die vooral gekant is tegen hetgeen men „ketter-jagen” noemt. Zij, die daardoor zijn medegeleefd, beweren, dat men het met de belijdenis der kerk zoo nauw niet moet nemen; de jonge mannen die door de Classis New-York werden toegelaten, zijn nog jong; als zij ouder geworden zijn, zullen zij van hunne twijfelings terugkomen; in ieder geval zijn zij denk ontwikkelde ernstige jonge mannen, en van zulke heeft de kerk niets te vrezen. Dat zulke knaagt aan den levenswortel der kerk en haar zal verderven indien zij vrij spel heeft, wordt echter gelukkig nog door velen ingezien. Laat ons hopen, dat de Synode er zich „niet halfhartig van zal afmaken, zooda in het verleden is geschied, maar met vaste hand de ketters zal aantasten en van den kannel weren, gelijk De Wachter dit heeft uitgesproken.

Korea. De Zending tegengewerkt.

Reeds meermalen wezen wij er op, dat in geen land ter wereld in deze eeuw de Zending zooveel goede vruchten afwerpt als in Korea, het land dat door Japan, tot alle Koreaansche protesten, geannexerd werd. Nu moet helaas gezegd worden, dat de Japanse regering den Zendingarbeid bemoeilijkt. De Gouverneur-Generaal Terauchi heeft in Maart 1915 een verordening voor de scholen gegeven, waarbij de bijzondere scholen, ook die der zendingen, gedwongen worden het leerplan van de regeringscholen te volgen; alle onderwijzers moeten de Japanse taal kennen en examenen in de Japanse taal gedaan hebben. Godsdienstonderwijs en Godsdienstone oefeningen, als gebeden, zijn verboden. Reeds bestaande scholen krijgen 10 jaar om zich naar deze nieuwe bepalingen in te richten.

Op 31 Oct 1915 volgde een verordening op de propaganda in de religie. Volgens deze eischt de regering van alle zendingen, dat zij de regering zullen mededeelen tot welke religie zij behooren en tot welke gemeenschap zij te rekenen zijn; zij moeten een beschrijving geven van hun levensloop en bij geschrifte tonen, dat zij bekwaam zijn om hun ambt te bedienen. De regering verlangt voorts, dat er personen zullen aangewezen worden, die toezicht uitoefenen op den arbeid der zendingen; ook kan de regering eischen dat zulke zendingen door andere vervangen worden, wier arbeid haar ontoereikend voorkomt. Voor den bouw van kerken en andere gebouwen voor godsdienstige doeleinden wordt alleen verlof gegeven, wanneer er bevredigende inlichtingen ingekomen zijn omtrent de behoefte, de bouwplaats, de inrichting en het bestuur. Elk jaar moet aan de regering een opgaaf gedaan worden omtrent het aantal bekeerlingen. Al is het waar, dat deze bepalingen zowel gelden voor de propaganda der Christenen als voor die der Boedhisten en Sintoisten en een controle op de werkskracht der verschillende religieuze bedoelen, toch zijn zij wel geschikt om den arbeid van de Zending te bemoeilijken.

De in Korea werkende Amerikaansche Zendingsgenootschappen hebben daarom, onder leiding van het comité, door de in Nov. 1915 te New-York gehouden wereldconferentie benoemd om de belangen der Zending bij de regering te bepleiten, een bespreking van den toestand in Korea gehouden. De Japanse overheid van Korea werd verzocht toe te laten, dat er bijzondere scholen met godsdienstonderwijs zouden bestaan, daar dit onderwijs een wezenlijk bestanddeel van een gezond nationaal schoolwezen is. Wat het antwoord van de regering op dit verzoek geweest is, werd ons nog niet bekend.

Palestina. De toekomst van het Heilige land.

Op Palestina worden in deze dagen vele begeerte blikken geworpen. Drie geallieerde landen: Engeland, Frankrijk en Rusland, verlangen het land te bezitten, dat door de heil der menscheid, nl. Christenen, Joden en Mahomedanen, aangeduid wordt met den naam van „het Heilige land”. Toen bij het begin van den tegenwoordigen oorlog, de Engelsche rendelingen uit Palestina moesten vertrekken, zijde een hunner: „Nooit zal Engeland het toelaten, dat dit land, zoo dicht bij het Suez-kanal, in andere handen komt, dan die der Engelsen”.

De Fransen laten reeds jaren lang aanspraak gelden op den Libanon en op het gebirge van Jeruzalem en Bethlehem, die zij met de Franche cultuur willen zegenen. Maar nog vuriger begeert het orthodoxe Rusland het heilige land in bezit te krijgen; deels om een uitweg te hebben aan de zee en deels om den Caar den zegekrans om het hoofd te vlechten als den beschermers van de „heiligste plaatsen der aarde”. Dit kan voor de drie verbonden volken nog wel een twistappel worden.

Maar ook de Joden hebben hun blikken op Palestina gericht. Hier is hun land hun "hijl", het land dat God aan Abraham, Isaac en Jacob gegeven had te zullen geven; het land vloeiende van melk en honing.

In Engeland heeft men reeds het plan gevormd, om na de zeker te verwaarde overwinning, Palestina tot een buferstaat te maken. Het moet dan een nieuw koninkrijk Juda worden met Jeruzalem tot hoofdstad, wiens koning dan, evenals de nieuwe Sultan van Egypte, zijn bevelen van uit Londen ontvangen moet. Maar de Zionisten zijn hierop niet ingegaan. Het orgaan der Zionisten, de *Judische Rundschau*, verklaarde, dat zulke fantasieën niet in het hoofd van verstandige menschen kunnen opkomen. Het schijnt zelfs, dat de Zionisten van oordeel zijn, dat de wederopstanding van den Joodschen volksstaat alleen door Turkije kan bevorderd worden.

Wat daarvan zij, naar alle waarschijnlijkheid zullen vele Joden na den oorlog zich naar Palestina begeven. Niet uit West-Europa, maar uit Rusland zal het nakroost van Abraham begeeren naar Palestina uit te wijken. De Poolse en Russische Joden hebben in dezen oorlog ontzettend geleden. In een Joodsch blad wordt een overzicht gegeven van hetgeen de Joden in Rusland in zes maanden van den oorlog hebben geleden en dit zegt o.a.: "Duizenden onschuldige Joden zijn ter dood veroordeeld; tien duizenden uit hun geboorteplaats verjaagd; talrijke moorden hebben plaats gevonden. . . . En in al dien tijd vloot het bloed der Joden dagelijks in stroomen op de slagvelden. Honderden en duizenden Joden hebben al hun have verloren, daar zij in het midden woonden van de tegen elkaar staande legers".

Het is dus wel te denken, dat de Joden na den oorlog Rusland in grooten getale den rug zullen toekeren, en dat bij hen de leus van het Zionisme: "terug naar Palestina", weerklinkt vinden zal. Opmerkelijk is het daarom, dat juist in dezen tijd uit Jeruzalem gemeld wordt, dat Turkije het emigreren van Joden in Palestina niet langer belemmert. Iedere Jood kan zich in het heilige land vestigen.

Ook is in dit verband de verklaring merkwaardig, welke de president van het Turksche parlement op 3 Oct. 1915 aflegde, en die aldus luidt: "Na de herstelling der verbinding van Konstantinopel met Duitschland, die door de hulp van Bulgarije in korten tijd verzekerd werd, zullen onze legers hun opdracht beter kunnen uitvoeren. Deze bestaat in de veiligheid van Konstantinopel en van de zee-ingen. De gewichtigste gebeurtenis van dezen krijg is, dat van de Noordzee tot aan den Indischen Oceaan één machtige muur wordt gevormd. . . . Men ziet hieruit, dat Palestina voor de toekomst groote betekenis krijgen zal. Tot nu toe was het land zoo goed als geïsoleerd, slechts door een stoomvaartlijn heeft het deel aan het wereldverkeer. Het heeft ook geen bruikbare verkeerswegen. Maar het kan zijn, dat het in het midden van het groote wereldverkeer wordt gezet. Spoorwegen zullen het met Egypte en de Perzische golf en met Europa verbinden. Daardoor wordt het land des te begeerlijker voor hen, die in Rusland zoo onuitsprekelijk veel hebben geleden."

WINCKEL.

Voor Kinderen.

OM EEN PENNING.

VII.

KWELLING.

In het verbeterhuis poogde men Bertus aan te werken en geregeld leven te wettigen. Hij moest op een bepaald uur op of te bed en des daags veld- en tuinwerk verrichten of ook wel hout kloven, kolen aandragen, enz.

Dit alles nu kon Bertus niet met wat goeden wil zeer wel doen, doch juist die wil ontbrak. Hij was zoo gewoon aan een ongeregelde leven en het springen van den hak op den tak, aan twaalf ambachten en dertien ongelukken, dat hij zich maar niet voegen kon in een leven van geregelde werkzaamheid in 't een of ander bepaald vak.

Op een middag werkte Bertus in een bosch, waar hout werd gekapt. Hij had er reeds lang aan gedacht te ontvluchten, en vond nu de kans schoon. Er waren maar twee wachtsters, en die zouden hem, dacht hij, niet zoo dadelijk missen. Intusschen kon hij zich dan wel uit de voeten maken.

Staan de achter een dikken boom stak Bertus zijn spade in den grond, en wierp zich toen plat ter aarde. Hij kroop voort, tot hij een dicht begroeide plek bereikte. Toen stond hij op en klom vlug als een kat in een eikeboom, waar hij zich tusschen het dichte loof gemakkelijk verbergen kon. Denklijk was zijn plan daar te wachten tot het gunstig oogenblik zou gekomen zijn om verder te vluchten.

Geen der bewakers had gezien wat Bertus deed. Toch was hij niet onopgemerkt gebleven. Een zijner medegevangenen had hem gade geslagen en ook gezien waar hij bleef. Deze man nu haatte Bertus, die meermalen den spoor met hem had gedreven. Thans kon hij zich wreken, en hij deed het. Zoodra mogelijk liep hij naar een der bewakers, vertelde hem dat Bertus gevlucht was en waar hij was verdwenen. Oogenblikkelijk werd met de trompet een teeken gegeven, en weldra begon de nasporing. Met allen ijver werd het bosch doorzocht. Het duurde niet lang of de vluchteling was ontdekt. De wachtsters schreeuwden hem toe naar beneden te komen, en toen Bertus weinig lust hiertoe betoonde, dreigden zij op hem te schieten. Of nu Bertus verschrikte toen hij van schieten hoorde, dan wel uit een andere oorzaak, zeker is, dat plotseling uit de hoogte een angstige gil werd gehoord, en 't volgend oogenblik vernam uit den boom op den grond plofte. Dat was Bertus. Met een zwaren smak kwam hij terecht op een omgehooien boom en bleef roerloos liggen. Toen de wachtsters hem opnamen was het leven reeds geweken. De hoogte val had hem gedood.

Zoo bleven mettertijd, daar Frits niet terug kwam, nog slechts twee kinderen over; de beide meisjes. Op kosten van het dorp werden zij bij goede en eerlijke lieden onder dak gebracht, en kregen nu zeker een betere opvoeding dan ze thuis ooit zouden gehad hebben. De burgemeester beroemde zich nog lang daarna er op, dat aan zijn wijsheid en volhouden te danken was, dat zulk een gein van boeven voor goed onschadelijk was gemaakt.

Acht jaren waren voorbijgegaan. Zachties aan maar gestadig had Wouter de Regt zijn welvaart zien toenemen. Hij had zijn akkers vergroot; de opbrengst was toegenomen. Ook van hem kon men zeggen: zijn vee is in menigte uitgebroken in het land. Hij zelf was nog altijd de bestendige, zorgzame man, die met zijn tijd

meeding en met alle tijden zijn voordeel wist te doen. Al nam zijn lichaam in omvang toe, toch behield hij zijn gewoonte om zich naar alles te bukken, wat hij onbeheerd op den weg vond liggen, als hij maar meende dat het nog ergens voor te gebruiken was. Krachtiger dan ooit bestreed hij luiheid en lichtzinnigheid, maar vaster ook dan ooit waren eigengerechtigheid, hoogmoed en onverschilligheid jegens Gods Woord in zijn hart geworteld.

Doch kwade tijden waren voor hem komende, dagen welke den bedachten, zelfgenoegzamen man de rust dreigden te rooven.

Op een morgen vond onze burgemeester, toen hij in zijn tuin kwam, waar hij een kleine kweekerij had aangelegd, de jonge boompjes en planten geheel vernield. Dat moest in den nacht gebeurd zijn, want den vorigen avond was alles nog in orde. De knechts gingen vroeg naar huis, en hadden ook geen reden zoiets te doen. Hier moesten vreemde indringers uit louter vernielzucht aan het werk zijn geweest, maar wie en waarom?

Eer men nog op die vraag antwoord had, gebeurde er iets van gelijken aard. Men vond de ontkiemende zaden van het winterkoren vertrap, lijkkbaar uit louter moedwil. Nu werd het toch wat al te erg. Den veldwachter werd opgedragen streng toe te zien. Bovendien huurde De Regt een paar mannen om des nachts in zijn tuin te waken. Een week lang bleef het nu rustig. Of dit was wegens de wakers of wijl de indringer er genoeg van had, viel moeilijk uit te maken. In elk geval besloot men het nu eens weer zonder bewaking te beproeven. Doch reeds twee dagen later bleek, hoe dit minder voorzichtig was geweest. Immers op een morgen bevond men, hoe een groot deel van de boomvruchten was weggekaapt, en vele bessenstruiken en aardbeienplanten waren vernield. 't Verlies was groot, maar nog grooter de woede van den bestelene. Hij besloot, het kotte wat het wilde, den roover en vernielers in handen te krijgen. Maar hoe?

Dat was eer gevraagd, dan gezegd. Men had hier ongetwijfeld te doen met een vermetelen vijand, die nog meer uit wantrouwen dan uit begeerlijkheid scheen te handelen. Kort daarop had er een weer iets plaats. Op een nacht hoorde de burgemeester, die in den laatsten tijd zeer onrustig aliep, duidelijk dat er op zolder geloopt werd. Haastig stond hij op, riep zijn oudsten zoon, en ging met dezen de zoldertrap op. Zij kwamen nog juist bij tijds om te bespeuren, hoe iemand die een brandend lantaarntje droeg, door een zolderluik verdween. Toen vader en zoon het bereikten, stond het nog open, doch het was onmogelijk in den stikdonkeren tuin iets te ontdekken. Wel werd zoodra mogelijk heel de omtrek doorzocht, doch ook nu viel van den inbreker geen spoor te ontdekken.

Gelijk te begrijpen is, verwekten al deze dingen in het halsgezin van den burgemeester niet geringe ontsteltenis; allermeest bij hem zelf. Niemand gevoelde zich meer veilig, bij nacht zoomin als bij dag. Elk oogenblik kon de geheimzinnige, verborgene vijand zich weer vertoonen.

De heer des huizes kon van onrust des nachts niet slapen. Hij gevoelde zich gejaagd en onrustig, zoodat het hem zelfs moeilijk viel zijn gewone dagtaak te verrichten. Zoo kon het toch niet voortgaan.

't En einde raad begaf hij zich naar de naaste stad om te overleggen met den burgemeester aldaar, die even als hij zelf hoofd der politie was. Na lange bespreking kwam hij overeen, dat de stadpolitie en die van het dorp zouden samenwerken om een eind te maken aan den ongewenschen toestand. Dit plan werd dadelijk uitgevoerd; want Wouter de Regt was de man niet om gras over de zaak te laten groeien. Een week lang deed de politie uit stad en dorp haar best, doch alles te vergeefs. Ook nu viel geen spoor te ontdekken van de bende, die met zooveel list en vermetelheid den burgemeester alle mogelijke kwaad deed. Want dat hier verachtenden personen aan het werk waren, stond meer en meer bij De Regt vast.

BRIEFWISSELING.

S. te Z. L. Aan u is afzonderlijk geschreven. Wij vertrouwen dat hiermee de zaak in orde komt.

Insiders van vragen gelieven eenig geduld te oefenen.

HOOGENBIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Hendrik-Ido-Ambacht, C. J. de Krulder, te Oost-Kapelle. — Heerde, P. H. de Jonge, te Bunschoten (A). — Hallum, B. van Halbea, te Haastrecht. Appingedam, J. H. Lammermans, te Axel. — Dinslaken, S. Verlaar, te Kommerzijl.

AANGENOMEN: Lelkerkerk, P. Rooz, te Vinkeveen. — Breda, J. de Vries, te Breda. — Dinslaken, A. Schippers, te Dinslaken. — Schiedamschen, S. B. de Boer, te Buitenvoort.

Hatten: Schiedamschen J. L. nam onze geliefde en algemeen beminde leeraar Ds. J. Thijss, na een bijna vijf-jarig verblijf, zegenend afscheid van zijn gemeente, naar aanleiding van J. 3, versmanen, die de gemeente om te strijden voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is. In een schoone en welsprekende rede werd het tekstwoord door Z.Erw. verklaard. Verder werd de gemeente hartelijk toegesproken — de kerkeraad, de catechisten en Baron van Heemstra, met wien Z.Erw. als voorzitter in de Vereen. voor Chr. Nat. Schoolonderwijs zat. De gemeente was zeer onder den indruk van deze laatste ure en 't was duidelijk merkbaar, dat er hechte banden werden verbroken. Door overlinging Veldkamp werd nog namens kerkeraad en gemeente een waardeerd woord gesproken, waarna de gemeente den afscheidenden leeraar met zijn gezin stamde toezegging Ps. 134:3. Moge Z.Erw. ook de kerk te Rijswijk met veel zegen dienen en tevens de Koning der Kerken ons spoedig den nuw Zins raads.

Het adres is voortaan A. v. d. Worp, scriba Geref. Kerk, Hatten.

Leiden. Door de overkomst tot ons van Ds. W. Bouwman van Hallum, heeft het den Heere behaagd in de kerk van Leiden de ledige plaats van herder en leeraar te willen vervullen, ontstaan door het afscheiden van onzen onvergelykelijken, teerbeminden Ds. A. Noorda, zondag j. d. trad Ds. H. J. Kouwenhoven Ds. als bevestiging op, en bepaalde den nieuwen leeraar en de gemeente aan de hand van Lukas 12:42, 43 en 44 bij hetgeen Jesus zegt van zijn dienstknechten: hoe zij moeten wezen, — hun taak, — hun loon en zing de talrijke schare Ds. B. Ps. 134:3 toe.

Op Maandagavond verbond deze zich aan de gemeente door volgens Joh. 3:29 aan te tonen de positie van den Vriend des Bruidgoms, zijn taak en zijn bijdracht. Ds. Kouwenhoven riep Z.Erw. namens de gemeente een hartelijk welkom toe, wenschte dat de Heere hem de genade schenken moge, tot in lengte van jaren aan den opbouw van het Sion te dezer plaats te mogen arbeiden met denzelfden ijver en kracht, kon het, in nog meerdere mate, dan onzen onvergelykelijken

Ds. van Prooy, eveneens van Hallum tot de kerk van Leiden overgekomen.

Ds. Impeta, van Katwijk-aan-Zee, riep namens de classe den nieuwen broeder uit het barre noorden een hartelijk welkom toe. Dankbaar voor de vele gewaardeerde diensten in den vacature-tijd genomen, is het onze wens, dat het den Heere moge behagen, tot in lengte van jaren den arbeid onder drie predikanten tot uit- en inwendigen zegen te stellen van de kerk van Leiden.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Zullichem, H. Ewoldt, te Aalburg. — Githoorn (toez.), F. W. A. Korff, te Hooger- smilde. — Ovezand-Driewegen, P. Siemelink, te Meliskerke. — Zevenhoven en Beesd, R. Bartlema, te Emst. — Raalte, J. Cramer Jan, te Maurik. — Dijkland, J. J. van de Pol, te Rouveen. — Oter- leek, J. I. T. Spaargaren, te Driehuizen (Zuid- Schermer). — Zuid-Bejerland, C. Vlasblom, te St. Pancras. — Hillegom (toez.), L. C. W. Eekring, te Woubrugge.

AANGENOMEN: Bostel, A. E. V. Hoogenraad, te Hoogeloo. — Elten (Geld.), J. R. Stratingh, cand. te Groningen. — Arnhem, E. J. H. van Leeuwen, te Woensdrecht.

BEDANKT: Noordwijk-aan-Zee, N. G. Veldhoen, te Alphen a/d Rijn.

Advertentiën.

Heden ontsiep in haar Heere en Heiland na een langdurig, doch geduldig gedragen lijden onze geliefde Echigene, Moeder, Dochter, Zuster en Behuwdzuster, Mevrouw ALEIDA DELA BRINKMAN, geb. BRANER.

in den ouderdom van 29 jaar.

Namens wederzijdsche Familie, Dr. J. BRINKMAN, Help (Geld.), 5 Augustus 1916.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

Westermarkt No. 21

AMSTERDAM.

Wordt gevraagd aan het Christelijk Ge- sticht voor Kranksinnigen "Vredersrust" te Bergen op Zoom, een

Hoofdverpleegster

van beëind Christelijke beginselen, diploma Ziektenverpleging gewenscht.

Inlichtingen bij den Geneesheer-Directeur.

Er biedt zich aan:

een net **Burgemeester**, G.G., ter verpleging van een zieke of zenuwzake dame en ter assistentie in de huishouding.

Br. fr. lett. N., Bureau van dit blad.

V.C.L.

Wie thans lid wordt van de "Vereniging ter bevordering van Christelijke Lectuur", ontvangt dit jaar **vier boeken**, een waarde vertegenwoordigende van ongeveer **zes gulden**, terwijl bovendien nog uit den Catalogus der Vereniging voor f. 5.— gratis aan boeken mag uitgeleend worden. Men ontvangt alzo voor een waarde van plan. f. 11.—, waarvoor men, door lid te worden, slechts f. 5.— behoeft te betalen.

De prijs van het lidmaatschap is per jaar

5 gulden

Op aanvraag wordt het prospectus gaarne toegezonden.

KAMPEN - J. H. KOK

Koninklijke Hollandische Lloyd.

Eerstvolgende afvaarten naar:

Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Aires.

Vertrek van:	Amsterdam	Falmouth	Coruna	Vigo	Lissabon
S.S. ZEELANDIA	16 Aug.	23 Aug.	—	25 Aug.	26 Aug.
S.S. HOLLANDIA	13 Sept.	20 Sept.	22 Sept.	23 Sept.	24 Sept.
S.S. FRISIA	11 Oct.	18 Oct.	20 Oct.	21 Oct.	22 Oct.

Deze Stoomschepen vervoeren passagiers 1e, 2e en 3e klasse.

Voor inlichtingen wende men zich tot den Koninklijken Hollandschen Lloyd, Prins Hendrikkade 131 te Amsterdam, Telegram-Adres: Realloyd, of tot de Agenten te Rotterdam: D. BURGER & ZOON; te 's-Gravenhage: CRANS & Co.

De Herant

VOOR DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Bureau: WARMOESSTRAAT 90, Amsterdam.

ADVERTENTIE-PRIJS:

van 1-6 regels	16 cents per regel
1000 "	14 "
2000 "	12 "

CONTRACTEN:

Bij contract voor het verbruik binnen één jaar van minstens:

500 regels	16 cents per regel
1000 "	14 "
2000 "	12 "

De Groninger Brandwaarborg - Maatschappij.

HOOFDKANTOOR
GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, alsmede voor Kerken en Scholen.

Geref. Gymnasium te ARNHEM (PARKSTRAAT 33).

Het 2e admissie-examen zal D.V. gehouden worden Dinsdag 5 Sept. a.s.

Aangiften hiervoor worden vóór 1 Sept. ingewacht bij den ondergetekende.

De wn. Rector, C. SCHAIK.

Haarziekten,

roos en schilfers verdwijnen door het gebruik van

Purolzeep

Het is het beste middel ter bevordering van

haargroei

Prijs per stuk 60 cent; 3 stuks f. 1.70. Verkrijgbaar bij Apoth. en Drogisten. Fabrikant A. MIJNHARDT, Pharm. fabr. ZEIST.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributien:

door den heer M. Vader Sr. te Vlissingen f. 153.75; door den heer W. Schuurman te Andijk f. 39; door Ds. J. Berghuis te Nieuw-Buinen f. 11. Aan Collecten (voor de Theol. faculteit): van de Geref. Kerk te Doornspijk f. 12; te Hatten f. 12.14; te Oldebroek f. 11.46; te Elburg f. 5.34; te Nunspeet f. 15.30; te Harderwijk f. 17.22; te Ermelo f. 41.50; te Putten f. 7; te Nijkerk f. 22.42; te Wezep f. 9.25; te Bolsward f. 9.68; te dibo B f. 10.80; te Cuhaard c.a. f. 4; te Gaast c.a. f. 9.04; te Makkum c.a. f. 11.08; te Oosterend f. 5.63; te Piam c.a. f. 9.29; te Pingum c.a. f. 9.29; te Schietens f. 56.62; te Schraard f. 9.60; te Tjerkwerd f. 2.75; te Wommels f. 14.90; te Wons f. 7.07; te Wommels f. 28.58; te Oosterbeek f. 25.71; te Heteren f. 3.51; (Terneuzen f. 20.08, Oostburg f. 14.89; verbeterde opgave).

Aan Schenkingen:

gevonden in de collecte te Hazerswoude f. 20.

Voor de Medische Faculteit:

(Contributien) door den heer J. Nooitgedagt te IJlst f. 7.50; door den heer W. Schuurman te Andijk f. 4.50.

(Schenkingen) gevonden in de collecte te Hazerswoude f. 10.

Voor het TE KORT:

door den heer M. Vader Sr. te Vlissingen f. 2; van N. N. te Pernis f. 2.

TH. RUYSS Gen., Penningmeester. Amsterdam, Keizersgracht 162.

Mr. G. H. A. GROSHEIDE Jr.

Accountant, Lid van het Ned. Inst. v. Acc. Singel No. 303, T. 1233 N.

AMSTERDAM,

beaist zich met inlichten en controleeren van administraties en alle andere accountantswerkzaamheden.

Verkocht:

1 a / 100 4 % Sonnevanc 81 % en 82 %
1 " 1000 4 % Ger. Kerk te Amsterdam, 85 %

Aangeboden:

1 a / 100 4 % Ver. voor Lager Onderwijs op Ber. Grondslag te Amsterdam 85 %
1 " 500 4 % Geref. Kerk te Rotterdam 86 %
1 " 100 4 % Sonnevanc. 82 %

Deze fondsen worden geregeld tegen 100 % uitgeloot; de rente wordt prompt betaald.

Alle vorige aanbiedingen zijn hierna vervallen.

Gevraagd:

Aanbiedingen van fondsen, uitgegeven door Kerken of Christelijke Vereenigingen. Deze fondsen worden door onze tusschenkomst op de hoogste koersen verkocht.

Beleeningen:

op fondsen door ons ter verkoop aangenomen, wordt desverlang 50 tot 70 % van het nom. bedrag ter leen verstrekt.

Nadere inlichtingen worden verstrekt door

HELDERTS & Co.

AMSTERDAM, Egelantiersgracht 16

Zenuwachtigheid

is algemeen. Het beste bestrijdingsmiddel is een koker

Mijnhardt's Zenuwtabletten.

Deze geven een heerlijke kalme, nemen gejaagdheid en zenuwachtigheid weg en schenken een verkwikkende slaap. Per koker 60 cent, 3 kokers f. 1.79. Verkrijgbaar bij Apoth. en Drogisten.

Fabrikant: A. MIJNHARDT, Pharm. Fabrik. ZEIST.

Elsch vooral merk „Mijnhardt“.

Evangelisatiearbeid van de Ger. Kerken in Noord-Brabant en Limburg.

Met hartelijken dank ontvangen in de maand Juli:

Geref. Kerk, Wanswerd f. 10; id. Meppel f. 5; id. Slidrecht f. 7.50; id. Vorden f. 2; id. Bunschoten B f. 2.50; id. Franeker f. 10; id. Emmen Compascum f. 2.50; id. Nieuw Amsterdam f. 2; id. Oudega (Wijnbr.) f. 5; id. Domburg f. 1; id. Meliskerke f. 3; id. Middelburg A f. 5; id. Serooskerke f. 3.50; id. Veere f. 2.50; id. Vlissingen f. 2.50; id. Vrouwepolder f. 3; id. Gapinge f. 2; id. Meerkerk coll. f. 17.63; id. Heerlen extra coll. f. 6.15; id. Helenaveen extra coll. f. 1; id. Helmond extra coll. f. 7.62; id. Klundert extra coll. f. 88.30; gev. in de coll. Klundert f. 10 + f. 1.50 = f. 11.50; Zendingcomm. Nieuwerkerk a.d. IJssel f. 25; id. voor Kerkh. Maasricht f. 10; Zendingvereen. Bussum f. 30; id. Maasvluis A + B f. 20; id. Kampen f. 10; id. Naarden f. 10; Zondagschool Geref. Kerk B, Deventer f. 2; J. H. Mulder, IJmuiden f. 10; N. N., Fijnhaart f. 2.50; A. W. Schippers, den Haag f. 15; door den heer Singels uit Rotterdam: N. N. f. 2.50, N. N. f. 1.50, N. N. f. 1, Wed. S. f. 1 = f. 6; een Br. te Mijldrecht f. 5.

Basje.

Gebr. Smit, Schockland f. 4.

Met dringende aanbeveling,

Namens Deputaten, P. NOMBES, te Penn.

L. J. SCHALEKAMP, te Penn.

Fijnhaart, Aug. 1916.

Klundert.

Spaarbank

VOOR DE

Stad AMSTERDAM.

(Opgericht in 1848).

Hoofdbureau, Singel 544-546.

Geopend:

ELKEN WERKDAG van des morgens half 10 tot des avonds half 9 uur.

Bijbureau:

Bloemgracht 33

Haarlemmerplein 4

Bilderdijkstraat 194

Centuurbaan 131

Zeemanshuis, Kadijkplein 8

1ste Van Windenstraat 19.

Brederodestraat 103.

Geopend:

ELKEN WERKDAG des morgens van half 10 tot half 1 en des avonds van half 7 tot half 9 uur.

Mr. H. J. J. POST, Directeur.